

### Секция 3

## СОЦИОКУЛЬТУРНЫЙ КОМПОНЕНТ В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

---

УДК 372.881

### ИСПОЛЬЗОВАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО КОМПОНЕНТА ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ

**Бай Цзе**

*магистрант кафедры языкознания и лингводидактики,  
Белорусский государственный педагогический университет имени Максима Танка, г. Минск  
1530424447@qq.com*

Тема определяется потребностями методической науки в теоретической разработке социокультурного компонента содержания обучения иностранным языкам, а также потребностями высшей школы в ориентации на «диалог культур», предусматривающий взаимосвязанное коммуникативное и социокультурное развитие будущих специалистов. Данная актуальность обуславливается также тем, что на современном этапе социокультурный компонент является базисным в сфере преподавания иностранных языков. Статья раскрывает основные стратегии и образовательные формы, способствующие формированию социокультурных компетенций обучающихся русскому как иностранному языку на основе включения профессионально ориентированного национального компонента; выявляет и представляет комплекс лингводидактических проблем, связанных с процессом формирования социокультурных компетенций; представляет наиболее перспективные образовательные форматы в контексте задачи включения профессионально ориентированного национального компонента в образовательный процесс.

**Ключевые слова:** национальный компонент; социокультурная компетенция; русский язык; иностранный язык; методика; обучение.

### USE OF THE NATIONAL COMPONENT FOR THE FORMATION OF SOCIO-CULTURAL COMPETENCIES

**Bai Jie**

*Master student of the Department of Linguistics and Linguodidactics,  
Belarusian State Pedagogical University named after Maxim Tank, Minsk  
1530424447@qq.com*

The topic is determined by the needs of methodological science in the theoretical development of the socio-cultural component of the content of teaching in a foreign language, as well as the needs of higher education in focusing on the «dialogue of cultures», which provides for the interrelated communicative and socio-cultural development of future specialists. This relevance is also due to the fact that at the present stage the socio-cultural component is basic in the field of teaching foreign languages. The topic will determine the main strategies and educational forms that contribute to the formation of social and cultural competencies of students of Russian as a foreign language based on the inclusion of a professionally oriented national component; identify and present a complex of linguodidactic problems associated with the process of forming socio-cultural competencies; to present the most promising educational formats in the context of the task of including a professionally oriented national component in the educational process.

**Keywords:** national component; socio-cultural feature; Russian language; RFL; foreign language; teaching method; education.

以国家要素为导向，培养以俄语作为外语学生的社会文化能力

中俄两国经贸合作关系源远流长，在前苏联就是中国最重要的经贸合作伙伴。随着中俄战略伙伴关系不断加深，»一带一路«倡议与俄罗斯欧亚经济联盟战略对接接踵深入，越来越多的独联体国家商品相继获准进入中国市场。在世界经济低迷、复苏乏力、逆全球化趋势抬头和贸易保护主义大行其道的背景下，中俄合作呈现出良好的发展态势。诸多领域的务实合作成为新亮点。未来双方将继续加

快推进跨境基础设施、大型能源、交通走廊等的建设。届时，国际化应用型俄语人才将成为推进独联体国家深入合作交流的重要桥梁和纽带。至此，俄语学习就成了非常重要的问题。目前，中国非常重视俄语教学，出国留学学习俄语人员不断增加。俄语为母语的教育者如何对中国人进行俄语教育成为很重要也很困难的问题。

因此，教育者应认真研究教学方法，研究学生的生理和心理发展，考虑他们的心理特征，使学生对学习俄语感兴趣。中国学生的受教特点很大程度上归因于这个国家文化背景。譬如说，在俄语教学中，在所有类型的俄语语调中，对中国学生来说最困难的是没有疑问词的疑问句的语调。在中文中，问题通常是使用疑问句形成的。例如：»他明天要来吗？«»课程开始了吗？«»下周要考试吗？在这种情况下，中国学生很容易将疑问句与陈述句混淆。设置语调时，建议使用下列技巧：以不同的响度发音语调结构的所有部分：正常声音中的前置中心部分大声地发音，后置中心部分小声发音；还有通过手势的使用：老师用手显示音调结构中心的音调变化，然后学生学习中心和后中心的发音。学习俄语的第二大问题是语法。俄语是一种合成语言，其特征在于整个语法系统的曲折性质：构词联系的特殊性，构词和句子组合的特殊性，变化词的变形形式与介词形式的组合，复杂的种类动词系统，以及俄语句子的词序和节奏国际化设计。与俄语不同，汉语的主要特点是名词结构，语法上重要的词序，定义的介词以及粘连结构：没有数字，介词，人，性别类别等情况，面对这种情况，中国学生在学习中也面临巨大的困难。

所以，在对中国学生进行俄语教育时，重复学习的材料是学习过程的重要组成部分。因为，掌握俄语的过程中要不断积累经验。另外，俄语老师必须在解释材料时，应使用各种视觉辅助工具（插图，绘图，图表，图表）。如果复杂的语法规则很难学习，那么则可以以表格的形式呈现。演绎法也是重要的方法：通过演绎法，技能和能力形成的第一阶段就是熟悉；第二阶段：培训；第三阶段：言语的形成练习。同时，为了使新材料更好地吸收，有必要将其系统化，这要求学生能够进行概括、总结、分析知识。汉语语法教科书通常以大量重复同一规则而著称，解释了各种细微差别。所以有必要改变传统的教育形式。众所周知，在课堂上，中国的教育形式以教师在课堂上的主导地位为前提。在这种情况下，学生很难表现出主动性和创造力。有必要改革相应的教育制度，师生之间应积极互动，在课堂上有必要使用互联网，多媒体等，尽可能帮助学生沉浸在真实的语言环境中。

不仅在课堂学习中，而且在生活中，也建议学习俄语。仅在上课时形成语言技能是远远不够的。受教者，需要定期重复词汇、语法，需要激活在语言环境中进行交流时的语音技能和能力，只有这样才可以熟能生巧。如果我们盲目地依靠培训机构，这要付出大量的时间来进行语言培训，最终学生会厌烦这门语言。要解决此问题，就可以通过一些有趣的教学方法，如在课堂上听俄语歌曲并学唱，朗读一些优秀诗歌；在课外，学生可以参加不同的俄语活动，如俄语角，在那里唱俄语歌曲，学习俄罗斯民族舞蹈，了解俄罗斯传统习俗，阅读俄罗斯的童话故事，并经常用俄语交谈。当然还有一些方法如：创建电影俱乐部，学生将有机会观看俄罗斯电影，并在观看后进行讨论。这样的圈子会激发学生对俄语的学习兴趣。将音频和视频材料引入教学中将大大提高语言教育的有效性。

中国学生俄语语言能力的形成中由于各种干扰而变得复杂，其中最多是由于语言系统差异导致的文字干扰。两种不相关的语言，两个不同的系统范式和范畴差异。这往往导致独白和对话中言语性质的破坏。最常见的问题是与俄语的语法和句法系统相关的错误。写作错误是由于中文写作的影响，将出现词汇错误，这是由于选择正确单词的能力不足而导致的。因此，应提升教学层次，组建双师型队伍；改进教材体系，激发学生学习俄语的动机；提升中俄合作办学的教学质量，引进优质教学资源。培养适应社会需求的中国俄语人才。

众所周知，学习任何一种外语都是接触一种新的文化，进入一个新的思想，了解不同国家的风土人情。如今，可以确定的是，通过对新的目标语言掌握来掌握新文化，不仅有助于促进其感知世界，而且还形成了与载体接触的某些技能和行为策略。在学习心与原的过程中不仅要学会基础语言知识，包括词汇、语法等，更重要的是培养学生的»语言视野«。

如今，中俄关系日益密切，这就迫切的要求更多的中国人会俄语，而俄罗斯人会中文，这将促进两国关系变得更加牢固和多样化。



### **Библиографический список:**

1. Чжэн Цуйлин. Основные проблемы преподавания русского языка в вузах на современном этапе и пути их решения / Цуйлин Чжэн // Изучение иностранных языков. – 2013. – № 12. – С. 2.
2. Сун Чжицин. Китайский проект «Один пояс – один путь» и китайско-российское сотрудничество / Чжицин Сун // Русский язык в современном Китае: сб. науч.-метод. ст. V Междунар. науч.-практ. конф. / Забайкал. гос.ун-т; отв. ред. А. Е. Горковенко. – Чита : ЗабГУ, 2017. – С. 28.
3. Фэн Шисюань. Изучение русского языка китайскими студентами: проблемы, возможности, перспективы / ШисюаньФэн // Вестник РУДН, серия «Русский и иностранные языки и методика их преподавания». – 2015.– № 2. – С. 70–74.
4. Капитонова Т. И. Формирование фонетических навыков. Методика обучения русскому языку как иностранному / Т. И. Капитонова, Л. В. Московкин. – М., 2009. – С. 110–120.
5. Ли Дань. Методика обучения профессиональному общению студентов-филологов на русском языке в социокультурных условиях Китая: автореф. дисс. ... канд. пед. наук. – М., 2008. – 199 с.